

JAKOB BLIR ISRAEL

Bakgrunnsstoff 1. Mosebok 29-33.

Minnevers «Du skal ikke lenger hete Jakob, men Israel skal være ditt navn. For du har kjempet med Gud og mennesker og vunnet» (1 Mos 32,28).

Ukeoversikt Jakobs 20 års pliktarbeid i Mesopotamia var preget av misunnelse, stridigheter og intriger. Den ene søsteren forsøkte å overgå den andre i antall barn i et forsøk på å få førsteplassen i mannens hjerte. Svigersønn og svigerfar kappes om å lure hverandre, og Laban var bare interessert i egen fremgang. Bibelens beretning avslører større tro på kløkt og lureri enn på Gud. Og vi skjønner at mye fortsatt er ved det gamle.

Disse kapitlene viser hvor fåfengt det er å stole på egen kraft, og de lar oss se hvor fast de ligger, løftene om Guds nåde, tilgivelse og nærhet (og godt er det at heller ikke dette har endret seg!). For midt i alle disse triste beretningene om menneskers troløshet, bedrag, sjalusi og intriger stråler Guds kjærlighet frem og forteller om nåde for falne mennesker. Dette ser vi kanskje klarest i historien om Jakobs brytekamp i mørket. Her får vi igjen se hvor nær Herren kan komme til dem som søker ham i

sann tro og anger. Ved Jabbok får den angrende Jakob navnet Israel, og Guds plan seirer til tross for at han hadde lite lovende materiale å arbeide med.

SØNDAG**Familieproblemer**

I beretningen om Jakob og Rakel og Lea (1. Mosebok 29) støter vi på mer bedrag, men denne gangen er det Jakob som blir den bedradde i stedet for bedrageren. Kanskje lærte han noe om bedragets natur da han selv fikk smake det.

Jacobs ekteskap med to søstre, som moseloven senere forbød så lenge den første søsteren levde (3 Mos 18,18) var titt preget av intriger, sjalusi, krangel og elendighet. Gud tillot dette ekteskapet, men han lot dem også få smake dets bitre frukt.

I et samfunn der barn var tegnet på Guds gunst og vekket kjærlighet hos mannen, lot Gud Lea bli velsignet med mange barn. De navnene som hustruenes og tjenernes barn fikk, vitner om den striden som preget forholdet mellom søstrene. Navnene er enten avledet fra hebraiske verb som er knyttet til navnene, eller uttalen minner om disse verbene.

Les 1. Mosebok 30,1-4. Hvor har vi før vært vitne til denne skikken? Hva vil det si at barna gjentar foreldrenes synder?

Les 1 Mos 30,5-13. Hvilken syndig makt er det som ligger bak disse handlingene?

Innen dette avsnittet er avsluttet, har Jakob satt barn til verden med fire forskjellige kvinner, for Rakel ble omsider gravid og fødte Josef (1 Mos 30,22-24). Han levde altså nå under tak med fire kvinner der enkelte var høyere elsket enn andre, noen hadde høyere «status» enn de andre, men alle var mødre til hans tolv barn. Du snakker om grobunn for krangel, sjalusi og intriger! Jakob skulle da også få høste bitre erfaringer. Han burde visst bedre, og etter de løftene Gud gav ham (1 Mos 28,10-22) burde han ha stolt på løftene uten å ty til flerkoneri.

Til ettertanke Hvilke utfordringer møter du som gjør det vanskelig å leve ved tro heller enn ved det du kan ta og føle på? Hvordan kan du lære å stole på Guds løfter så du ikke tyr til de gale tingene i et forsøk på å oppnå det Gud har lovt?

MANDAG

Jakobs lønn (1 Mos 30,25-43)

Hvilke knep benyttet de to renkesmedene i et forsøk på å overliste hverandre etter at Jakob hadde bedt om å få dra hjem igjen? Vers 26-30.

Den avlønningen de ble enige om, førte til at Jakob måtte bli hos Laban i seks nye år (1 Mos 31,41). Jakobs forslag fortoner seg storsinnet når vi vet at Midtøstens geiter «som regel er svarte eller mørkebrune, sjelden hvite eller hvitflekke, og at sauer flest er hvite og bare sjelden svarte eller flekkete.» *The SDA Bible Commentary*, bind 1, side 394. Avtalen ville gi Laban alle de ensfargede dyrene, i utgangspunktet var en dette klar favorisering av svigerfaren.

Hvordan ville Laban hindre at den ensfargede buskappen skulle bli besmittet med andre farger? 1 Mos 30,35. 36.

Hvilken gammel overtro tydde Jakob til etter at Laban hadde satt en stopper for eventuelle forsøk på å skape blandingsraser? Vers 37-43.

Hverken Jakob eller Laban ser ut til å ha vært klar over at selv dyr som ser ut til å være ensfargede, kan ha gener som gjør at avkommet får andre farger. Stilt overfor en tilsynelatende håpløs situasjon tyr Jakob til troen på at morens fargeopplevelser under unnfangelsen eller svangerskapet skal påvirke avkommet.

Det kan se ut som om Jakobs strategi krones med hell (vers 43), men hva får han vite i en drøm? I Mos 31,7-12.

Jakob tror hans hell skyldes Guds velsignelse (vers 7, 9), og Herren velsignet ham til tross for overtroen (vers 12). Drømmen i vers 10-12 kan faktisk være et forsøk på å forklare hvordan de recessive fargene ble formidlet gjennom ensfargede foreldre. Gud benyttet seg av anledningen til å utføre et under og velsignet Jakob – mer for at ikke Laban skulle utnytte ham enn på grunn av Jakobs dyktighet og kløkt.

Til ettertanke Gud var med Jakob til tross for alle hans feil. Hvordan kan dette hjelpe deg, til tross for de feilene du allerede har begått?

TIRSDAG

Jakob flykter til Kanaan (1. Mosebok 31)

Les 1 Mos 31,1-16. Hva var det som endelig fikk Jakob til å reise sin vei?

I sin grådighet forandret Laban Jakobs lønn ti ganger og mistet sine døtres hengivenhet. Da Laban dro bort en tur, så Jakob endelig sitt snitt til å stikke av fra Mesopotamia (vers 17-21). Rakels skjønnhet skjulte kanskje et bare halvt omvendt hjerte – hvorfor skulle hun ellers ha stjålet farens husguder? Etter tretten års ekteskap hadde hun fortsatt ikke helt overgitt seg til sin manns Gud (vers 19).

Til ettertanke **Hvilken skinnhellig anklage kom Laban med overfor Jakob etter å ha forfulgt ham 50 mil? Vers 22-30.**

Jakob var så sikker på sin egen uskyld at han forkynte en dødsdom over den som måtte ha tatt husgudene (vers 32). En slik straff var nok i samsvar med Mesopotamias lover, men Jakobs opptreden var like lite gjennomtenkt som hans egne sønners beslutning mange år senere (1 Mos 44,9). Rakel viste med sin list at hun var Labans datter og hadde arvet noe av hans personlighet. (1 Mos 31,32-35). Da Laban ikke kunne underbygge noen av sine anklager, ble Jakob sint og gikk i rette med ham. Fremgangen kunne han takke sin fars Gud for, sa han (vers 36-42).

Les Jakobs tilsvaer til Laban grundig (vers 36-42). Hva kan disse versene lære oss om Jakob som gjør det lettere å forstå hvorfor Gud velsignet ham?

Til tross for sin uskyld gir han Gud æren. Så han kjente Herren og visste at han var virksom i hans liv, til tross for hans mange feil. På tross av seg selv forsøkte han å leve ved tro. Da er det

viktig at vi erfarer det samme, at vi vet at vi har «Isaks Redsel» (vers 42) med oss.

ONSDAG

Jakob og Esau (1 Mos 32,1-32)

Jakob tar farvel med Laban og er nå overlatt til seg selv igjen, etter alle disse årene. Ikke lenge etter møter han to engler (1 Mos 32,1). Vi vet ikke om de sa noe til ham, men han må ta fattet nytt mot etter møtet. Kanskje er det derfor han i neste vers sender en hilsen til sin bror.

I meldingen til sin bror kaller han seg «Jakob, din tjener» (vers 4). Mon tro hvorfor han omtaler seg slik overfor broren? Se 1 Mos 25,23; 27,29.37.

Det svaret han får, tyder ikke godt. Tjenerne hadde ikke fått noe svar fra Esau på det forsonende budskapet han sendte dem med. Tvert imot, de kan fortelle at Esau er på vei mot ham med 400 mann. Ikke rart at Jakob «ble ... livende redd» (vers 7).

Les Jakobs bønn i vers 9-12. Hva er grunntrekkene i bønnen? Hva bad han om? Hvilke løfter klynget han seg til? Hvordan viser bønnen at han satte sin lit til Gud?

Bønnen var vel oppriktig nok, men Jakob ville likevel vise forstand og diplomati (vers 13-21). Han håpte at han med alle sine gaver skulle kunne gjøre broren «forsonlig stemt» (vers 20). Det

kan hende at vi har noe å lære her: Jo visst, vi må be og stole på Herren, men samtidig må vi gjøre alt vi kan for at vår bønn skal bli besvart (så lenge det ikke er mot Guds vilje).

Bla om til I. Mosebok 33. Hva er det som viser at forholdet mellom brødrene har endret seg siden de sist var sammen?

Til ettertanke De har kunnet vokse åndelig i løpet av disse årene, men tiden har det også med å lege sår. Hva kan du gjøre for å lindre sår mens du venter på at tiden skal lege dem?

TORS DAG

Jakobs nattlige troskamp

Les I. Mosebok 32,23-32. Hva får du ut av denne historien? Hva kan den lære deg om dine egne «kamper» med Gud? Se også Hos 12,5.

Ellen White understreker at det var Kristus, «paktens engel», som Jakob kjempet med (*Alfa og Omega*, bind 1, side 185-186 (PP:197)). Da skjønner vi hvorfor teksten to ganger sier at det var Gud som viste seg for Jakob den natten. Her ser vi igjen hvor nært Herren kommer sitt folk.

Hva innebar navneendringen? _____

Da Jakob skjønnte at det ikke var noe menneske han kjempet mot, bad han om en velsignelse (vers 26). Hans bønn og stand-

haftighet ble belønnet med et nytt navn. Han skulle ikke lenger hete Jakob («å gripe i hælen», som kunne utlegges som «bedra»). Nå skulle det være Israel («han kjemper med Gud»).

Les vers 30. Hva får du ut av det Jakob sa? Hvordan kan det anvendes på oss i vår tid?

Da alt var over, sa Jakob at han hadde sett Gud ansikt til ansikt og enda berget livet. Det er på sett og vis noe vi alle kan oppleve i og med Jesu død. Jesus var Gud i en menneskekropp, og ved sitt liv og sin død for vår skyld forsonet han himmel og jord. På grunn av Jesus og det han har gjort, kan alle i en viss forstand «se Gud ansikt til ansikt» og berge livet. Som med Jakob kan heller ikke våre gamle synder lenger fordømme oss til døden i møtet med ham som er en «fortærende ild» (Hebr 12,29).

Til ettertanke **Hvordan har du kjempet med Gud? Hva vil det si å kjempe med Gud? Kan en slik kamp gjøre deg halt, slik som Jakob?**

FREDAG

Videre studium

Alfa og Omega, bind 1, side 171-184 (PP:190–203), og *The SDA Bible Commentary*, kommentarene til 1. Mosebok 29,31–35,29.

«Selv om Jakob hadde forlatt Padam-Aram i lydighet mot Guds pålegg, var det ikke uten en viss frykt han gikk tilbake den samme veien han hadde kommet som flyktning tjue år tidligere.

Synden han hadde begått da han bedrog sin far, stod hele tiden klart for ham. Han visste at hele den langvarige landflyktigheten

var en direkte følge av den synden, og han grublet over dette dag og natt. Bebreidelsene fra en vond samvittighet gjorde reisen svært trist. Da fjelltoppene i hjemlandet kom til syne i horisonten, ble han dypt grepet. Minnet om hans synd fikk ham også til å tenke på Guds nåde og løftene om hans hjelp og ledelse.» — *Alfa og Omega*, bind 1, side 177 (PP:195).

«Jakob hadde oppnådd den velsignelsen han hadde lengtet etter. Han hadde fått tilgivelse for sitt bedrag. Krisen i hans liv var over. Hittil hadde tvil, forvirring og en vond samvittighet forbitret tilværelsen for ham. Men nå var alt blitt forandret, og en vidunderlig fred fylte ham etter at han var blitt forsont med Gud. Han var ikke lenger redd for å møte broren. Den Gud som hadde tilgitt hans synd, kunne bevege Esau til å godta hans ydmykelse og anger.» — *Alfa og Omega*, bind 1, side 179 (PP:198).

**Spørsmål til
drøftelse**

- 1. Snakk sammen om Jakobs forberedelser foran møtet med Esau. Hvorfor var han så oppsatt på å forsone seg med broren? Burde ikke Guds løfter vært nok til at han kunne ha gått i tro? Viste hans handling mangel på tro, eller var det troen som viste seg i handlingene?**
- 2. Er det noen av dere som vil fortelle om en gang da tiden leget vonde sår? Hva kan man lære av denne opplevelsen? Hvordan kan vi hjelpe mennesker som er påført smerter som kan ta lang tid å lege?**